

DZIENNIK BAŁTYCKI

ROK II

GDAŃSK — GDYNIA, WTOREK 7-go MAJA 1946 R.

Nr 124 (341)

Ku przebudowie polskiej psychiki politycznej

O Polsce i Polakach wydawano już w świecie różne opinie. Do najbardziej charakterystycznych opinii o wartości człowieka polskiego i jego zdolnościach, jakie zostały wydane przez wybitnych a współczesnych nam ludzi należy sąd wielkiego przemysłowca amerykańskiego, Henryka Forda, no i znanego nam wszystkim, Winstona Churchilla.

Ford w swojej książce klasyfikując wartość pracowników w jego zakładach, stawia zdolności, pojętność i sumiennosc polskiego pracownika na pierwszym miejscu. Churchill, w okresie, gdy wojna z Niemcami miała swoje zenitale natężenie, — w okresie bitwy o Anglię, w której polski żołnierz odegrał tak znaczną rolę — wypowiedział sławne na cały świat zdanie, że Polska jest natchnieniem świata w tej wojnie, a żołnierz polski pierwszym żołnierzem świata. Gdy wojna się skończyła i w miejsce cnot żołnierskich zaczęły pierzyszczać skrzypce w stosunkach między narodami odgrywać cnoty polityczne, ten sam Churchill wypowiedział nową opinię o Polakach, tę mianowicie, że nie ma wprawdzie zalet, nie ma także jednak wad, których by Polacy nie posiadali.

W bardzo podobnych okolicznościach wyrażano się już dawniej o nas. Było to za czasów napoleońskich. Sam Napoleon nie szczędził nam, Polakom, pochlebnych pochwał jako żołnierzom, nie szczędził jednak także żołnierzom polskimi i przeważnie dawał mu najtwardsze orzechy do zgrzyzenia. Takim orzechem była słynna szarża konnicy polskiej w wozie Samosierra (Monte Cassino...) pod wodzą Kozieltulskiego, takim orzechem były sławne w historii wojen napoleońskich bitwy odwrotu z Rosji z bitwą nad Berezyną na czele. Ale gdy przyszło do kongresu pokojowego w Wiedniu i należało Polakom zapłacić rachunek za ich wierność i krwawe ofiary, Talleyrand przedstawicielowi Polski, na jego memoriał w sprawie Polski odpowiedział, że sprawy Polski popierać nie będzie, bo nigdy nie popierał samobójców, a poza tym woli mieć w miejscu Polski wszystko inne, byle nie Polskę, nigdy bowiem nie wiadomo, jakie ten naród samobójców gotów popieścić szaleństwem. Tę cyniczną odpowiedź dał jeden z najlepszych polityków owej doby.

Jak chociażby z tych trzech przytoczonych opinii wynika, chwali się nas jako żołnierz, chwali się nas jako robotników, ale kwestionuje się nasze zdolności polityczne, nasze zasady polityczne. Niezależnie od tych obcych sądów, polska rzeczywistość ostatnich dwustu lat zdaje się potwierdzać prawdę, że albo z naszą polityką jest nietego, albo też mamy wyjątkowego pecha.

Nie wchodząc tu w przyczyny upadku Polski, nie rozpatrując pytania, o ile upadek ten był zawiniony i zależny od nas samych, a w jakiej mierze był on dziełem zbiegu obiektywnych okoliczności, musimy zwrócić uwagę na szczególnie zjawisko psychologiczne, jakie pojawiło się w okresie niewoli na tle martyrologii narodu polskiego. Zjawiskiem tym jest owa wiara, jaka zrodziła się pod wpływem ustawicznych klęsk, przesładowań, że w klęskach tych wyraża się przeznaczenie i misja narodu polskiego. Na gruncie całego cyklu nieudałych powstań, na gruncie brank, deportacji na Sybir, i wszelakich eksterminacyjnych i wynaradawiających akcji ze strony zaborców, zrodziło się w narodzie przekonanie, ujęte przez jego przywódców w cały system, że narodowi polskiemu przypadła rola Chrystusa narodów, że jego siłą jest ofiara i cierpienie. Mimo pewnych prób walki z takim światopoglądem, pewne reminiscencje jego przekradły się nawet do naszej generacji. Objawiają się one w pewnej właściwości polskiej psychologii politycznej, będącej udziałem każdego tego rodzaju mesjanizmu, mianowicie w osłabieniu woli kształtowania swego losu, w pewnej niewierze w możliwość zmiany swego losu poprzez własną świadomą i planową akcję. W miejsce woli tworzenia swych dzieł i wiary w taką możliwość pojawiła się rezygnacja i determinizm.

Z faktu zaś, że przez cały okres niewoli naród polski przestał być podmiotem dzieł, a stał się przedmiotem cudzych koncepcji dziejotwórczych, był kozłem ofiarnym woli innych narodów, wyrosła w narodzie cecha, którą można by nazwać kompleksem niekompetencji. Naród któremu wbrew jego woli kazano żyć wedle

Sprawa granic Jugosławii na stole obrad Konferencji Czterech

PARYŻ. (PAP) — W sobotę, w godzinach porannych odbyło się w pałacu Luksemburskim kolejne posiedzenie ministrów spraw zagranicznych 4 wielkich mocarstw. Rozważano w dalszym ciągu kwestię granicy włosko-jugosłowiańskiej.

Minister Mołotow oświadczył, iż uważa, że żądania Jugosławii są całkiem słuszne i uzasadnione. Wystąpił on z ostrą krytyką francuskiego, brytyjskiego i amerykańskiego projektu wytyczenia granicy i zaznaczył, że projekty te byłyby wielką

niesprawiedliwością w stosunku do Jugosławii, która ostatecznie była sprzymierzeńcem Francuski minister spraw zagran. Bidault podkreślił, że rzeczoznawcy, którzy opracowali kwestię przeprowadzenia granicy włosko-jugosłowiańskiej, działali zgodnie z instrukcjami, otrzymanymi od pierwszej konferencji ministrów spraw zagran. w Londynie we wrześniu ub. roku. Opierali się oni w swych pracach na przesłankach etnograficznych.

Sekretarz stanu USA Byrnes zaznaczył, że jeżeli chodzi o projekt amerykański, nie było w nim żadnej chęci niesprawiedliwego ustosunkowania się do Jugosławii, czy też ukarania jej. Jugosławia otrzymała już Rieki oraz terytorium o powierzchni, wynoszącej około 45.000 km kwadratowych, i zamieszkałe przez 375.000 ludności. Minister Bevin podkreślił, że instrukcje otrzymane przez rzeczoznawców, były zupełnie jasne. Komisja rzeczoznawców składała się z urzędników całkiem bezstronnych, którzy kierowali się w swych pracach jedynie tymi instrukcjami, a nie względami ubocznymi. Bevin oświadczył, że delegacja brytyjska jest zdania, iż linia graniczna, wytyczona przez rzeczoznawców francuskich jest najbardziej zbliżona do zasady etnograficznej.

Projekty francuski, brytyjski i amerykański mogą stanowić podstawę do kompromisowego załatwienia sprawy, natomiast projekt radziecki zbytnio odbiega od zasady etnograficznej. Po dłuższej dyskusji minister Mołotow oświadczył, że zdaniem jego, Rada powinna powziąć postanowienie co do zasady i polecił rzeczoznawcom opracowanie szczegółów. Na tym przerwano obrady do godziny 17.00.

Abdykacja króla włoskiego Kampania wyborcza włoskiej partii socjalistycznej

RZYM. (Obsl. wł.) — Ustupując naleganiom swego otoczenia, król Wiktor Emanuel postanowił abdykować. Akt abdykacji, który został już zredagowany, będzie przedłożony królowi do podpisu w niedzielę wieczór. Król uda się do Portugalii. Do Portugalii wycofał się po klęsce w roku 1849 Karol Albert z Sardynii, który abdykował na rzecz Wiktora Emanuela II.

RZYM. (Obsl. wł.) — W przemówieniu, którym rozpoczął kampanię wyborczą partii socjalistycznej, Pietro Nenni oświadczył: „Abdykacja króla jest spóźnioną, gdyż nie idzie o usunięcie króla, lecz o obalenie monarchii. Jeżeli monarchia pozostanie, pozostanie również faszyzm”. Mówca dodał, że cokolwiek się stanie, socjaliści

sprzeciwiają się wszelkim aktom gwałtu. Po omówieniu historii monarchii od roku 1849, Nenni oświadczył, że klasy pracujące muszą zająć w kierownictwie spraw państwowych miejsce klas posiadających, na których opierała się monarchia. Poruszając sprawy polityki zagranicznej, Nenni oświadczył, że Włochy muszą zrezygnować z wojen i znosić ograniczenia, wywołujące z ich niedawnej przeszłości. Włochy muszą zadowolić się niewielką armią. Nenni zapewnił, że Triest jest miastem włoskim. Omawiając sprawę kolonii, Nenni wyraził żal, że kolonie te budzą apetyty innych mocarstw. Dodał, że dla Włoch teren te nie reprezentują już tego, co dawniej, lecz po prostu rynek pracy.

Nowy manewr gen. Franco

PARYŻ. (PAP) — Do Paryża nadeszła wiadomość, że gen. Franco postanowił wydać Organizacji Narodów Zjednoczonych wszystkie wkłady pieniężne i majątkowe Niemców. W kolach politycznych podkreśla się, że manewrem tym pragnie Franco uspokoić opinię międzynarodową, która po tępią reżim madrycki za jego politykę przeszłości i w okresie powojennym. Utrzymuje się przekonanie, że jedyną gwarancją

usunięcia wpływów hitlerowskich w Hiszpanii jest likwidacja reżimu gen. Franco. Świat nie żywi bowiem zaufania do oświadczeń szefa rządu madryckiego i należy oceniać jego zakłamanie manewru.

Minister Jędrzychowski na Wybrzeżu

Dnia 3-go maja minister Jędrzychowski z małżonką, wiceminister Petrusiewicz, dyrektor Biura Kontroli Ministerstwa Komunikacji, dyrektor Biura Personalnego Mroczek, dyrektor Gabinetu Ministra, przedstawiciel Delegatury Rządu Bublewski w towarzystwie dyrektora Głównego Urzędu Morskiego Michałowskiego i Naczelnika Wydziału Administracji Wybrzeża G. U. M-u Adamskiego zwiedzili port w Elblągu

oraz stocznie tamtejsze, wprowadzani przez Prezydenta Miasta. Omawiano sprawy eksploatacji portu i planów, dotyczących stoczni, jednej z największych w Europie.

Dnia 4-go maja przed południem zwiedził minister Jędrzychowski stocznię i port gdański, po południu port gdyński, oraz domy dla robotników portowych i marynarzy.

Arabowie nawołują do „świętej wojny”

LONDYN. (Obsl. wł.) — Depesze z Jerozolimy donoszą, że władze odetchnęły lżej, ponieważ w mieście panuje spokój na skutek właściwego i taktownego postępowania brytyjskich oddziałów i policji. Naoczni świadkowie stwierdzają, że miasto przypominało bezkłępną prochy, która mogła wybuchnąć po pierwszym strzale. Nadal jednak są zachowane zarządzenia ochronne, ponieważ według wiadomości z Kairu, Azam Pasza oświadczył w imieniu Ligi Arabskiej, że Arabowie nawołują do wojny świętej w Palestynie dla zaprotestowania przeciwko sprawozdaniu komisji anglo-amery-

kańskiej. Azam Pasza oświadczył, że zaproponowano w kolach arabskich, aby wszystkie arabskie kobiety i dzieci zostały ewakuowane z Palestyny do sąsiednich krajów arabskich. Położono nacisk, aby prasa arabska apelowała do Syrii i Iraku o przyjęcie kobiet i dzieci arabskich. Azam Pasza wyraził nadzieję, że W. Brytania nie zaakceptuje sprawozdania, co przyspieszyłoby kryzys. Z porozumienia dyplomatów różnych krajów arabskich jasne się staje, że przygotowany jest wspólny front.

Tymczasem przywódcy sjonistyczni politycznej, słabości gospodarczej i zacofania technicznego, po tej dotkliwej lekcji jakiej udzieliły mu państwa zaborcze, uosabiające sprężystą organizację państwową, lepszą organizację pracy, wyższą technikę, wyższą kulturę pracy, że ten naród będzie doceniał należyte te sprawy. Okazuje się, że tak być nie musi.

Okazuje się przeciwnie, że można na przykład owym doświadczeniem nieledwie upodobać sobie najgorsze błędy i nawyki myślowe, aczkolwiek one to przyczyniły się w dużej mierze do klęski i zguby.

Dzisiaj, gdy Polska zrywa tak radykalnie ze swoimi tradycjami ustrojowymi i z gruntu przebudowuje swój ustrój społeczny i gospodarczy, gdy radykalnie zmienia kierunek swej polityki, wracając do koncepcji państwa państwowego, gdy nowe tysiąclecie naszej państwowości zaczynać się ma od Odra, Nisą i Bałtykiem, nie wolno nam zapominać o przebudowie psychiki politycznej, zwłaszcza tam, gdzie warunkuje ona przeprowadzenie tej operacji ze skutkiem dobrym dla narodu polskiego. (ZAP)

Ervk Skowron

Kronika

„Sobieski” nie przyjmie odwiedzających rodzin. Biuro Portowe GAL w Gdyni podaje do wiadomości, że począwszy od najbliższego postoju m/s „SOBIESKI” w Gdańsku w tym tygodniu, wstęp dla rodzin, gości i osób postronnych na statek będzie stanowczo wzbroniony...

Członkowie załogi, którzy nie będą musieli z powodu służby pozostać na statku, będą mogli udać się na ląd, celem odwiedzenia rodzin. Między m/s „SOBIESKI” a Gdynią kursować będzie samochód dla przewożenia wyłącznie członków załogi, legitymujących się przepustkami, wydany przez statek...

LICEUM GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W TCZEWIE

Państw. Koed. Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Tczewie, ul. Kopernika 1 przyjmuje do 31 sierpnia br. zapisy do I klasy. Warunkiem przyjęcia ukończony 16 rok życia i mała matura gimnazjum.

Czołowi artyści moskiewscy przybyli do Warszawy

WARSZAWA. (PAP) — Dnia 4 bm. przybyła z Moskwy do Warszawy grupa czołowych artystów Państwowego Akademickiego Teatru Wielkiego ZSRR w Moskwie oraz artystycznego państwowego moskiewskiego Teatru Satyry.

Są wśród nich śpiewacy operowi, artyści dramatyczni, wirtuozi i tancerze.

Artyści radzieccy dadzą 3 koncerty w państwowym Teatrze Polskim, w dniach 6, 7 i 8 bm., przy czym koncert w dniu 8 bm. będzie miał charakter galowy. Organizacją koncertów zajmuje się towarzystwo przyjaciół polsko-radzieckiej.

BURSZTYN KAŻDĄ ILOŚĆ KUPUJE FACHOWCY POSZUKIWANI FABRYKA WYROBÓW BURSZTYNOWYCH 2824 Wrzeszcz, Kochanowakę 41

Nacinanie zębów

kół czołowych, czołowo-skosnych i ślimakowych wszystkich rozmiarów przyjmuje do wykonania

STOCZNIĄ Nr 2, Gdańsk, ul. Jana z Kolna

Dla kandydatów(ek) nie posiadających pełnych kwalifikacji, czynny będzie od 4 maja kurs przygotowawczy czteromiesięczny, po którego pomyślnym ukończeniu słuchacze przyjęci będą do liceum.

Absolwenci liceum, mającego za zadanie przygotowanie techników przemysłu rolnego, przetwórstwa mlecznego, warzywnego i owocowego, rolników, hodowców, ogrodników, spółdzielców, instruktorów wiejskiego gospodarstwa domowego, hodowli drobiu i zwierząt futerkowych mogą po święcie się dalszym studiom uniwersyteckim lub też zająć stanowiska nauczycieli szkół rolniczych, inspektorów w Powiatowych Biurach Rolnych, pracowników „Spółlem”, Samopomocy Chłopskiej i innych Spółdzielni rolniczych, kierowników większych gospodarstw rolnych, hodowlanych itp.

Nauka w liceum i na kursie wstępnym jest bezpłatna. Koszty utrzymania w internacie przystępne. Dla niezamożnych przewidziane są stypendia.

ZAKOŃCZENIE TEORETYCZNEGO KURSU SZYBOWCOWEGO W SÓPOTCIE

W dniu 3-go maja odbyła się w lokalu Aeroklubu Gdańskiego w Sopotcie skromna uroczystość zakończenia teoretycznego kursu szybowcowego, który rozpoczął się dnia 1/III br.

Spośród 69 kandydatów na pilotów szybowcowych 35 złożyło egzamin z wynikiem dodatnim.

Do zgromadzonych instruktorów, uczestników kursu i gości przemówił Inspektor Lotnictwa Cywilnego, ob. Z. Niwiński, podkreślając znaczenie pierwszego po wojnie kursu szybowcowego na Wybrzeżu. Kierownik Oddziału Lotnictwa Cywilnego w Gdańsku ob. Matheus wręczył absolwentom kur

DUŻE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE NA WYBRZEŻU

poszukują chemika z praktyką w przemyśle tłuszczowym oraz kreślacza kwalifikowanego. Podania z życiorysem należy przesyłać pod adresem „Dziennik Bałtycki”, Gdynia, pod Nr 58.

su dyplomy, składając specjalne gratulacje prymusowi, 18-letniemu Gostyńskiemu Zdzisławowi i najmłodszym uczestniczce kursu, 11-letniej Oleńce Niwińskiej. Zebrani złożyli 1.000 zł, przeznaczając je na fundusz szkolenia lotniczego.

Przedstawiciel Lotnictwa Cywilnego zakomunikował, że Oddział Lotnictwa Cywilnego w Gdańsku w nagrodę za bardzo dobre wyniki wyznaczył kilkanaście przelotów darmowych dla uczestników kursu na samolotach PO 2.

Absolwenci kursu szybowcowego — teoretycznego zaczną wkrótce szkolenie praktyczne na szybowiskach w Orłowie i Górnym Piekle.

Czy jesteś członkiem Spółdzielni Wydawniczej „CZYTELNIK”?

Repertuar kin

- GDYNIA WARSZAWA — Zaczarowany świat. Dod. Odra Bałtyk.
ODRĄ Bałtyk.
Początek seansów w dniu powszed. o g. 17, 19 i 21 w niedziele i święta o godz. 15, 17, 19 i 21.
ATLANTYK — Jeden z naszych samolotów zaginął.
GRABÓWEK FALA (Grabówek) — Świat się śmieje.
CHYLONIA PROMIEŃ — Ojczywo i dzieł.
GDAŃSK SWIATOWID — Kutuzow. Pokłosia wojny.
SÓPOT BAŁTYK — Wolga, Wolga Sztandar zwycięstwa nad Berlinem.
POLONIA — Sportowiec mimo woli.
WRZESZCZ BAJKA — Dzieci kpt. Granta.
OLIWA POLONIA — Cztery serca.
WEJHEROWO SWIT — Dnie i noc. Dod. Morze.
SŁUPSK POLONIA — Nowe filmy polskie: Łódź. Włocławek. Wiedeń.
WISŁA — Chłopiec z naszego miasta.
PUCK MEWA — Cyw. Lucyna to dziewczyna. Dod. Wiedeń.
ŁEPNO FREGATA — Dwa żołnierze.

HURTOWNIA WŁOKIENNICZA „SARMATIA” Łódź, Piotrkowska Nr 24 Poleca jedwabie, wełny, bawełny oraz konfekcje

KOMUNIKAT Wydziału Aprobizacji i Handlu Urzędu Wojewódzkiego Gdańskiego.

Nadzwyczajna Komisja dla Spraw Aprobizacji uchwaliła na wniosek Ministerstwa Aprobizacji i Handlu dnia 22 marca 1946 r. skreślenie tak zw. dorobków i indywidualnych przydziałów żywnościowych i adwizywnych. Równocześnie ograniczyła ona specjalne przydziały powiatkowe do wyjątkowych wypadków, jak np. choroby urzędowe kursy specjalne itp. wobec powyższego Woj. Wydz. Aprobizacji i Handlu w sprawach dorobków przydziałów nie będzie przyjmował interesantów. Organizatorzy zjazdów i kursów ubiegający się o przydziały dorobkowe winni zgłaszać się do Wydziału Aprobizacji i Handlu w sprawie przydziałów żywnościowych i adwizywnych. W tym celu zainteresowane strony winny zapatrzyć się w załącznicę o jednoznacznych opiniach i referatach z aprobowizacji i handlu, stwierdzających faktyczny stan, do stanowiącym podstawę do rozpatrywania reklamacji.

Naczelnik Wojewódzkiego Wydziału Aprobizacji i Handlu przyjmuje interesantów tylko trzy razy w tygodniu, t. j. w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 10-iej do 12-iej.

Dotychczas bez skierowania przez Okręgową Komisję Związków Zawodowych, odnośnie do pierwszych przedziałów winny złożyć opinię o sytuacji aprobowizacji, nie będą przyjmowane.

Za Wojewodę Naczelnik Wydziału Aprobizacji i Handlu UWG (-) Sirocki Stefan

PRZETARG NIEOGRANICZONY

Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Gdyni wyzywa do składania pisemnych ofert na wykonanie częściowej przebudowy wraz z remontem instalacji elektrycznej i wodociągowej oraz kanalizacyjnej domu mieszkalnego w Orłowie (dawny dom Kuracyńskiego), obecnie dom czasowy pracowników BGR. Termin i miejsce rozprawy przetargowej: 13, dnia 13 maja br. w biurze Banku przy ul. 10-go Lutego 8.

Oferty sporządzone w przepisowy sposób należy składać w Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Gdyni „Dyrekcja” i tam można przeglądać począwszy od dnia 6 maja br. do dnia 10 maja br. z wyjątkiem niedziel i świąt, od godziny 9 — 12 projekty oraz wykupić sople korzytny. Wadium obowiązuje w wysokości 2 proc. ogólnej oferowanej kwoty, którą należy złożyć gotówką w Kasie Banku.

Bankowi Gospodarstwa Krajowego Oddział w Gdyni przysługują prawo wyboru przedsiębiorcy bez względu na nierówną cenę, a także prawo uznać, że przetarg nie doszł do skutku.

POLSKI ZWIĄZEK INŻYNIERÓW BUDOWLANYCH zwołuje zebranie na wtorek dnia 7 maja godz. 17 w lokalu SPB Sopot, Wybickiego 30 z referatem prof. Bukowskiego i dyskusją.

Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” Dziennik Bałtycki — Dział Ogłoszeń Gdynia, Mściwoja 9, parter, tel. 222-07

przyjmuje ogłoszenia do wszystkich czasopism w Polsce

OGŁOSZENIA DROBNE

Table with 4 columns: WOLNE POSADY, POSAD POSZUKUJĄ, KUPNA, UNIEWAŻNIENIA. Contains various job listings and notices.

Ceny ogłoszeń: drobne za wyraz w dnl powszednie — 10 zł, w święta — 15 zł, dla poszukujących pracy i rodzin — w dnl powszednie — 3 zł, w święta — 5 zł, najmniej 10 wyrazów. Tłusty druk 100 proc. więcej. Ogłoszenia urzędowe itp. — za tekstami — 30 zł. za 1 mm szpalty szer. 83 m/m w tekście — 40 zł. za 1 m/m szpalty 83 m/m, nekrologi za tekstem — 20 zł. za 1 m/m szpalty, w niedzielę i święta — 50 proc. drożej.

Adres redakcji: Gdynia, Mściwoja 9, Tel. 222-06, tel. nocny od godz. 21-01 do 24-01 213-90, Administracja: Mściwoja 9 — parter, tel. 222-07 (Intend. i ogłoszenia), Dyrektor — 263-80. Redaktor Naczelny przyjmuje od godz. 10 do 12, Sekretarz Redakcji od 10 do 12. Redakcja rękopisów nie zwraca. W niedzielę i święta zarówno Redakcja jak i Administracja interesantów nie przyjmuje.

Redaktor Naczelny: BOLESŁAW WIT - SWIERCZE. WYDAWCA: SP. WYDAWN. „CZYTELNIK”

224-83. W Drukarni „Czytelnik”, Gdynia, Mściwoja 7, Tel. 262-89.